

2024 Seçimler: Geride Bıraktıklarımız ve Bizi Bekleyenler

Merkez bankalarının uygulayacağı para politikaları yatırımcılar tarafından takip edilirken, ülke seçimleri finansal piyasalarda oynaklığı artırıyor. Geride bıraktığımız ve bizi bekleyen seçimlere yönelik detayları bu yazıda ele alıyoruz.

Meksika

Meksika'nın İlk Kadın Başkanı

Meksika, tarihindeki en büyük başkanlık seçimlerden birini geride bıraktı. Gerçekleşen seçimlerde Sheinbaum, en yakın rakibinden 30 puan fazla alarak net bir başarıya imza attı. Sol partinin adayı ve şu anki başkanın desteklediği isim olan Sheinbaum, görevdeki Obrador'ın izinden gitmeye söz verdi. Sheinbaum'un partisi olan Morena'nın galibiyeti o kadar büyük oldu ki temsilciler meclisinde üstün çoğunluk kazanıldı. Parlamentoda ise benzer durumun oluşması için üç koltuk daha gerekiyordu. Meksikalıların "çekirgeler" diye hitap ettikleri politikacılar, parti değiştirip veya çoğunluk partisi yönüne oy kullanıp, orada da Sheinbaum'un üstün çoğunluğa sahipmişçesine kolay kararlar alabilmesini sağlayabilir. Özellikle yasa değişiklikleri gibi etkisi çok büyük olacak yeniliklerin bu kadar kolay olabileceği olması yatırımcıları endişelendiren faktörler arasında öne çıktı. Uluslararası alanda yatırımcılar bu denli gücün tek bir insanda toplanmasına tepki gösterdi. Ülkenin para birimi, hisse senedi piyasaları ve tahvillerinde oynaklık arttı.

Bloomberg Meksika Büyük&Orta Şirketler Endeksi (MXPRL Index) ve USDMXD Paritesi

(Kaynak: Bloomberg, Garanti BBVA Yatırım)

Sheinbaum, Birleşmiş Milletler iklim panelimde yer almış ve bu konu hakkında çalışmalarına Nobel barış ödülü kazanmış bir bilim insanı. Tabii ki bu da Obrador'un destek verdiği fosil enerji sektörünün geleceği konusunda şüphe uyandırıyor. Bunun yanında, Obrador şubat ayında pozisyonunu devretmeden önce bazı anayasal değişiklikleri de önermişti. Bunlara birkaç düzenleyici kurumun feshedilmesi de dahil. Sheinbaum da bu kurumların halk tarafından seçilmesi gerektiğine inandığını dile getirmişti. Obrador'un son önerileri, Sheinbaum yönetimi ve gelecek altı yıl hakkında fikir veriyor olabilir. Bu durum ise yatırımcılara stabil olmayan bir ortamın sinyalini verdi.

Hindistan

Güç Kaybeden Modi Yönetimi

Hindistan'da başbakanlık seçimleri gerçekleştirildi. Seçmenler Narendra Modi'nin başbakan olarak devam etmesi yönünde oy kullandı. Hindistan'ın meclisi olan Lok Sabha için ise tablo farklı oldu. BJP partisi 2019 seçimlerinden sonra oy sayılarında beklenmedik ölçüde büyük bir düşüş yaşadı. 2019 yılında meclis tamamen BJP tarafından kontrol edilirken, en güncel sonuçlarda üstünlük sağlamak için gereken 272 koltuğa ulaşamadı. 240 koltuk kazanabilen BJP koalisyon yapmak zorunda kaldı. Küçük partiler ile yapacağı bu koalisyon sonucu 292 koltuğa ulaşarak üstünlüğü eline alıp meclisi yönetmesi bekleniyor.

NSE Nifty50 Endeksi

(Kaynak: Bloomberg, Garanti BBVA Yatırım)

Hindistan seçimlerine piyasaların ilk tepkisi negatif oldu. NSE Nifty 50 endeksi 4 Haziran seansını %5,93 oranında, BSE Sensex ise %5,74 oranında satıcılı tamamladı. Sonraki gün hisse senedi piyasaları büyük ölçüde toparlandı. Buna karşın, ilk tepkinin ana sebebi büyük çoğunlukla Modi'nin ekonomik yol haritasının yatırımcılar tarafından beğenilmesiydi. Başkan, seçim kampanyasında Hindistan'ın 2047'ye kadar gelişmiş bir ülke statüsüne yükselmesi için planlarını paylaşmıştı. Bunlar yatırımcılar için iyi sinyaller olmuş ve Hindistan'a sermaye akışı sağlamıştı. Modi'nin görevde olduğu süre boyunca Nifty50 endeksi üç katına yükselmişti. Bu akım yılın başlarında Hindistan hisse senedi piyasalarının değerini 4,3 trilyon dolara ulaşmasını sağlamıştı ve Hong Kong'u geçerek dünyanın en büyük dördüncü piyasası olarak konumlandırmıştı. Seçimlerdeki beklenmeyen sonuçlar; piyasalarda beğenilen rotanın izlenmesinde gecikmelere, reformların sayı hızının azalması korkularını beraberinde getirdi. İlk paniğin aksine, gelişmiş ülke merkez bankalarının uygulamaya başladığı faiz indirimleri, gelişmekte olan piyasalar adına uygun makro ortamı sağlayacak nitelikte. Toparlanma beklenenden daha hızlı bir şekilde gerçekleşmeye devam ediyor.

Avrupa Birliği Parlamento Seçimleri

Fransa'da Sürpriz Seçim

Avrupa Birliği (AB) parlamento seçimleri, muhafazakâr partilerin daha önceden görülmemiş seviyelere yükselişine sahne oldu. Özellikle göçmen sorunları yaşayan Almanya ve Fransa'daki sağ partinin kuvvetlenişi, sonraki seçimler için büyük değişiklikleri de beraberinde getirebilir. Tam dabu sebepten dolayı Fransa başkanı Emmanuel Macron'un Ulusal meclis için erken seçim kararı herkesi şaşırttı. Seçim kararı, tarafların koalisyon kurmada da hızlı davranmasını gerektirdi. Solcu partiler daha önceden hep farklılıklarını ön plana çıkarmaya çalışırken, sağ partinin kontrole gelmesini engellemek adına tarihsel bir adım atarak ilk turda birlikte yarışacaklarını duyurdular. Bu anlaşma sonrası sağcı partiler de birlik olmak için konuşmalara başladı. Sonuç olarak, Fransa'da 30 Haziran ve 7 Temmuz tarihlerinde iki tur olacak şekilde gerçekleşecek Ulusal meclis seçimlerindeki partiler sağ (Milliyetçi ve Ulusal Ralli) ve sol (Rönesans ve Sosyalist) olarak şekilleniyor.

Macron, erken seçim kararının ana sebebi olarak Avrupa parlamentosu seçimlerinde Fransa'nın oylarındaki büyük değişimi gösterdi. Halkın sesini dinlemenin en önemli iş olduğunu ve bu büyük değişimi göz ardı edemeyeceğini ilettiler. Avrupa Parlamentosu seçimlerindeki oy dağılımı beklenmedik derecede sağ yanlı olmuş olsa da çoğunluğu kazanmaktan çok uzak kaldı. Seçmenler Macron'a karşı memnuniyetsizliklerini, aslında bir değişiklik olmayacağını bildikleri bir anda, duyurmak için tepki olarak sağ yönlü oy kullanmış olabilir. Neticede, düzenlenecek seçimler sadece parlamentoyu kapsıyor. Macron'un başkanlığı 2027 yılına kadar güvence altında. Seçimler sonucunda parlamentoyu yönetecek partiyi de önemli zorluklar beklemekte. Özellikle bütçe açığını kontrol altına alma konusunda, ek vergiler gibi kararlar gündeme gelebilir.

10 yıllık Almanya- Fransa Tahvil Spread

(Kaynak: Bloomberg, Garanti BBVA Yatırım)

Seçimlere yönelik belirsizlik, Fransız tahvil getirilerini yukarı itmeye devam ediyor. Almaya ve Fransa tahvilleri arasındaki spread yukarıda yer alan grafikte de görülebileceği üzere 10 yıllık vadede 76 baz puana çıkmış durumda (Erken seçim haberi öncesi 48 bps idi). EURUSD paritesi ise güç kaybediyor. Aynı para birimini kullanan, ülkeler arasındaki spread, Avrupa Merkez Bankası (ECB) tarafından sistematik risk oluşturmaması adına yakından takip ediliyor. Tablonun seçimlere yaklaştıkça değişmemesi/kötüleşmesi ECB'yi aksiyon almaya yöneltebilir.

İngiltere

İngiltere Erken Seçime Gidiyor

İngiltere, parlamento temsilcilerini 4 Temmuz tarihinde seçiyor olacak. Beklentiler, İşçi partisinin 2005'ten beri ilk defa yeniden göreve gelmesi yönünde. Tarihe bakıldığında, 1979'dan beri MSCI İngiltere'nin büyük ve orta büyüklükteki şirketler endeksi İşçi Partisi'nin seçimi kazanmasıyla ilerleyen 6 ay içinde yaklaşık %6 primlenmiş Muhafazakâr partinin kazanmasından sonra ise 6 ay içinde yaklaşık %5 gerilemiş. İki partinin ekonomik politikaları arasında büyük farklar ise öne çıkmıyor. Sterlinin değeri ve İngiliz tahvillerine olan ilgi, İngiltere Merkez bankasının uygulayacağı faiz politikasıyla şekillenecek. Hangi parti kazanırsa kazansın büyük bir değişiklik olmayacağı piyasadaki genel görüş.

Rishi Sunak'ın erken seçim kararını neden aldığını anlamak kolay değil. Birkaç teori ise öne çıkıyor. İlki, rakipleri olan Reform ve İşçi Partilerini hazırlıksız yakalamak. Reform Partisi sonbahar seçimine hazırlanırken, aday seçme aşamasını devam ettiriyordu. Sunak, rakip partisinin günler içinde seçmenler tarafından kabul görece adaylar belirlemede zorlanacağını düşünmüş olabilir. Nigel Farage, Reform Parti'nin adayı olacağını bugün açıklamak zorunda kaldı. Benzer şekilde İşçi partisi de manifestolarını hızla netleştirmek durumundakaldı.

Erken seçim kararının bir diğer sebebi ise ekonomideki kısmi toparlanmayı kendi avantajına kullanmak olabilir. Aşağıda yer alan grafikte görülebileceği üzere, İngiltere tüketici enflasyonu Nisan ayında %2,3'e kadar geriledi. Gayrisafi yurtiçi hasılanın ilk çeyrekte %0,6 artmasıyla Birleşik Krallık ekonomisi resesyondan çıktı. Yakın zamanda açıklanan pozitif rakamlar, Sunak ve ekibini destekler nitelikte. Sonbahara kadar gelecek verilerde bozulma riski, mevcut yönetim tarafından alınmak istenmiyor olabilir.

Birleşik Krallık Yıllık Tüketici Enflasyonu (UKRPCJYR Index) ve GBPUSD Paritesi

(Kaynak: Bloomberg, Garanti BBVA Yatırım)

Tüm bunlara rağmen İşçi partisi, Muhafazakâr partiden çok daha güçlü bir konumda gözüküyor ve açık ara farkla parlamentoyu yönetmeleri bekleniyor. İşçi partisi, yakın zamanda manifestosunu yayınladı. NATO'ya olan bağlılığın güçlendirilmesi ve nükleer caydırıcılığın sürdürülmeye devam edilmesi, şu ana kadar iş insanları ve finansal piyasalar tarafından beğenildi. Buna karşın BBC'nin bir haberine göre, büyük ticaret sendikası Unite, İşçi Partisi'nin manifestosunu petrol ve gaz endüstrisi işçilerinin haklarını ve işlerini koruyamadığı endişesiyle desteklemeyi reddetti. İşçi Partisi'nin sonuçlarını ise büyük ölçüde etkilemesi beklenilmiyor.

Trump Geri mi Geliyor?

Başkanlık yarışının hangi isimler arasında gerçekleşeceği artık belli denebilir. ABD başkanı Joe Biden Demokrat Parti'nin adayı. Eski Başkan Donald Trump ise kesin olarak açıklanmamasına karşın seçim kampanyasını tüm hızıyla sürdürmekte. Trump, parti içi oylarda açık ara önde gözüküyor ve kesin aday gözüyle bakılıyor. Temmuz ortasında düzenlenecek olan Cumhuriyetçi Parti Kongresinde ise başkan yardımcısı adayını açıklayacağını duyurdu. Demokratların çoğunlukta olduğu Senato'daki koltukların üçte biri ve cumhuriyetçilerin kontrolü altında olan Temsilciler Meclisi'nin (House of Representatives) tamamı, yani 435 koltuk da Kasım seçimleri ile belirlenecek. Temsilcilerin seçimi, tahminler yapılamayacak kadar yakın olmakla birlikte tek partinin başkanlık ve kongreyi (senato ve meclis) kontrol edebileceğini de gösteriyor. Trump, 11 Temmuz'da hapis cezası ile karşı karşıya kalabilir, Cumhuriyetçi Partisi Kongresinden sadece üç gün önce. Piyasada yapılan anketlerin çoğu, kararsız seçmenlerin herhangi bir suçlamadan suçlu bulunmuş bir başkan istemediğini göstermişti. Kararsız seçmenlerin tutumunun önemi 11 Temmuz sonrası daha da artacak. Eğer kendisine bir hapis cezası gelirse, teknik olarak aday olması ve hapis hanesinden başkanlık yapması mümkün olmasına rağmen, Cumhuriyetçiler başka bir aday sunabilir. Yalnız bu durumun ihtimali çok düşük görülüyor.

İki başkan adayı da görev aldıkları süreçte, başarabildikleri ve yerine getiremedikleri ile biliniyor. Bu nedenle, Amerika'nın sonraki dört yılını tahmin etmek mümkün. Trump'ın özellikle Çin'e yönelttiği gümrük vergilerini Biden da sürdürdü ve hatta üzerine eklemelerde bulundu. İki başkanın birbirinden ayrıldığı nokta, destekleyebilecekleri sektörler olabilir. Seçim süreci yaklaştıkça, bu temanın üzerine daha detaylı yaklaşılması gerektiğini düşünüyoruz. Geçmiş veriler, makro ekonomik göstergelerin ve Fed'in uyguladığı faiz politikasının seçim sonuçlarından ziyade, piyasalara yön verdiğini gösteriyor. Bununla birlikte yatırımcılar, kendilerini Cumhuriyetçilerin kontrolde olduğu bir senaryoya hazırlıyor diyebiliriz.

Burak Nihat Uğur

Uluslararası Piyasalar Araştırma Yönetmeni

RİSK UYARILARI:

- Bu raporda bir değerlendirme çalışması yapılmamaktadır.
- Bu rapor güncellenmemektedir, belirli bir periyoda bağlanmamıştır.
- Bu rapordaki çalışmalar genel tavsiye niteliğinde olup kişiye özel değildir.
- Bu raporda AL/SAT/TUT tavsiyesi verilmemektedir.

Grafik, veri, ilgili haber ve gelişmeler Bloomberg'ten sağlanmaktadır.

YASAL UYARI: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise **genel niteliktedir**. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. iş burada yer alan bilgilerin, doğruluğundan, yeterliliğinden veya tamlığından ve bu bilgiler ışığında yapılan ve yapılacak olan ileriye dönük yatırımların sonuçlarından hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Ayrıca, Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'nin yazılı izni olmadıkça içeriği kısmen ya da tamamen üçüncü kişilerce hiç bir şekil ve ortamda yayınlanamaz, iktisap edilemez, alıntı yapılamaz, kullanılamaz. İleti, gönderilen kişiye özel ve münhasırdır. İlave olarak, bu raporun gönderildiği ve yukarıdaki açıklamalarımız doğrultusunda kullanıldığı ülkelerdeki yasal düzenlemelerden kaynaklı tüm talep ve dava haklarımız saklıdır.